

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΤΩΝ ΥΠΟ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΕΤΗ 1943 ΚΑΙ 1944

Α'. Κατὰ τὸ ἔτος 1943

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὸ προσωπικὸν τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ηὔξήθη διὰ τῆς ἀποσπάσεως εἰς αὐτὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Παλ. Φαλήρω γυμνασίου Δ. Πετροπούλου, ὅστις ἀνέλαβεν ὑπηρεσίαν παρ' ἡμῖν τὴν 21 Ὀκτωβρίου. Εὐτυχῶς καὶ ὁ τακτικὸς συντάκτης Γ. Πολίτης ἐπανάλαβε τὴν 25 Ἀπριλίου τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω εἰργάσθησαν ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ οἱ ἐκ προηγουμένων ἐτῶν ἀπεσπασμένοι καθηγηταὶ Μ. Ἰωαννίδου καὶ Δ. Λουκάτος, ὡς καὶ ἡ γραφεὺς Γ. Ταρσοῦλη.

Δυστυχῶς αἱ ἐκ τοῦ συνεχιζομένου πολέμου προκύψασαι δυσχέρειαι δὲν ἐπέτρεψαν, ὅπως ἐπαναληφθῆ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀρχείου καὶ συνεχισθοῦν αἱ προσπάθειαι πρὸς πλουτισμὸν τῶν συλλογῶν αὐτοῦ. Ἐκ τούτου δὲν κατέστη δυνατόν νὰ διανεμηθῆ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν σχολείων τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως τὸ α' τεῦχος τῶν ἐρωτηματολογίων τοῦ Ἀρχείου, τὸ δὲ β' τεῦχος, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν λαϊκὴν λατρείαν, παραμένει ἀκόμη ἀνέκδοτον. Πρὸς τούτοις οὐδεὶς τῶν λαογραφικῶν διαγωνισμῶν τῆς Ἀκαδημίας, διὰ τῶν ὁποίων τόσον πλουσίαν ὕλην τὸ Ἀρχεῖον ἡμῶν συνεκόμισε κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, προεκηρύχθη, ἀποστολὴ δὲ ἐγένετο μόνον μία, τῆς συντακτρίας Μ. Ἰωαννίδου εἰς Ἀγίαν Ἄνναν τῆς Εὐβοίας, ἐξ ἧς συνεκομίσθη ὕλη λαογραφικὴ ἐκ 1150 σελίδων. Ὅθεν, ὑπολογιζομένης καὶ τῆς ἐκ δωρεῶν καὶ ἀποδελτιώσεως χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ προερχομένης ὕλης, εἰσῆλθον εἰς τὸ Λαογραφικὸν Ἀρχεῖον κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἐν ὄλῳ 22 χειρόγραφα ἐκ σελίδων 2031 (ἔναντι 4 χειρογράφων ἐκ σελίδων 363 τοῦ προηγουμένου ἔτους). Ἐκ τούτων προέρχονται

2 (ἀριθ. 1479 καὶ 1480) ἐκ σελ. 1150 ἐξ ἀποστολῆς κ. Μαρίας Ἰωαννίδου,

3 (ἀριθ. 1481, 1482 καὶ 1484) ἐκ σελίδων 116 ἐκ δωρεᾶς δ. Γ. Ταρσοῦλη,

1 (ἀριθ. 1483) σελ. 32 (σχ. 4ου) ἐκ δωρεᾶς κ. Γ. Τσοῦρα,

1 (ἀριθ. 1485) ἐκ σελ. 60 ἐκ δωρεᾶς κ. Π. Τζουμελέα,

4 (ἀριθ. 1490 Α. Β. Γ, 1491, 1499, 1500) ἐκ σελ. 272 ἐκ δωρεᾶς Γ. Μέγα,

4 (1495 - 1498) ἐκ σελ. 143 ἐκ δωρεᾶς οἰκογενείας Ν. Γ. Πολίτου,

7 (ἀριθ. 1486-9 καὶ 1492-4) ἀντεγράφησαν ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ.

Ἐξαιρουμένων τῶν ἐκ δωρεᾶς τῆς οἰκογενείας Ν. Γ. Πολίτου προερχομένων χειρογράφων, τῶν ὁποίων ἡ ὕλη ἔχει πρὸ πολλοῦ δημοσιευθῆ, τὰ λοιπὰ χειρόγραφα περιέχουν 26 ἄσματα, 308 δίστιχα, 357 παροιμίας, 34 παραμῦθια, 18 παραδόσεις, 31 αἰνίγματα, 15 παιδιὰς, 61 εὐχάς, 229 τοπωνύμια, 155 παρωνύμια, ὡς καὶ ποικίλην ἄλλην ὕλην, ἀναφερομένην εἰς τὰς κατὰ παράδοσιν πράξεις καὶ ἐνεργείας τοῦ λαοῦ.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Ἀρχείου καὶ κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος περιεστράφησαν εἰς τὴν ἀποδελτίωσιν λαογραφικῆς ὕλης ἐξ ἀνεκδότων καὶ ἐκδεδομένων συλλογῶν καὶ εἰς τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῆς ἀποθησαυρισμένης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης.

Ἀπεδελτιώθησαν 16 χειρόγραφα συγκείμενα ἐκ 1022 σελίδων (ἐναντι 8 χειρογράφων ἐκ σελ. 892 τοῦ παρελθόντος ἔτους) ἦτοι ἐν χειρόγραφον (ὑπ' ἀριθ. 1357 Β') ἐξ 151 σελ. ὑπὸ Δ. Λουκάτου, 5 (ὑπ' ἀρ. 1357 Γ'. Δ'. Ε, 1490 Β' καὶ 1491) ἐκ σελ. 470 ὑπὸ Δ. Πετροπούλου, 10 (ὑπ' ἀριθ. 1464, 1473, 1381, 1486-8, 1492-4) ἐκ σελ. 400 ὑπὸ Γ. Ταρσοῦλη. Πρὸς τούτοις ἐσταχυολογήθη ὕλη λαογραφικὴ ἐκ τῶν ἐξῆς ἐντύπων· ἐκ μὲν τοῦ βιβλίου τοῦ Γ. Βλαχογιάννη Κλέφτες τοῦ Μοριᾶ ὑπὸ Γ. Πολίτου, ἐκ δὲ τοῦ Ἡμερολογίου Ὁρίζοντες Β' 339-349, ἐκ τῆς Ν. Ἑστίας τ. 373 ὑπὸ Δ. Λουκάτου, ἐκ δὲ τοῦ Μακεδ. Ἡμερολογίου 1939 καὶ Σταυροπούλου, Ἱστορία Ζυγοβιστίου ὑπὸ Γ. Ταρσοῦλη. Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀπεδελτιώθησαν ἄσματα 100, δίστιχα 44, παροιμίαι 3550, παιδιὰ 13, εὐχαὶ 23, παρωνύμια 125, τοπωνύμια 321, ὡς καὶ ποικίλη ἄλλη ὕλη, ἀναφερομένη εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς δοξασίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἦτις καὶ ἐταξινομήθη εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ Ἀρχείου.

Ὅσον ἀφορᾷ τῆς συστηματικῆς κατάταξιν τῆς ὕλης ἐγένετο ἡ ἐξῆς ἐργασία: Ὁ συντάκτης Γ. Πολίτης κατέταξε 161 ἄσματα, ἠσχολήθη δὲ καὶ εἰς τὴν ἀνακατάταξιν ἐνίων ἄσμάτων καὶ εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ εὐρετηρίου αὐτῶν· ἡ συντάκτρια Μαρία Ἰωαννίδου κατέταξε 450 ἄσματα· ὁ συντάκτης Δ. Λουκάτος κατέγινε εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς γενομένης μέχρι τοῦδε κατατάξεως τῶν παροιμιῶν τοῦ Ἀρχείου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὁμοίαν ἐργασίαν τοῦ ἀειμνήστου Ν. Γ. Πολίτου, προχωρήσας ἀπὸ τοῦ λήμματος ἐλιὰ μέχρι τοῦ λ. κογιονάρω, ἀνακατατάξας συγχρόνως 1574 παροιμίας ἐσφαλμένως πρότερον καταταχθείσας, πρὸς δὲ κατέταξε 3000 παροιμίας νεωστὶ ἀποδελτιωθείσας. Τέλος ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου συμπληρώσας τὴν σύνταξιν τοῦ περὶ λαϊκῆς λατρείας ἐρωτηματολογίου κατέταξε τὴν συλλογὴν αἰνιγμάτων τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου κατὰ τὸ σύστημα, τὸ ἐφαρμοσθὲν ὑπὸ Ν. Γ. Πολίτου, ἠρεύνησε τὴν παράδοσιν τῶν ἀκριτικῶν ἄσμάτων πρὸς σύνταξιν ἐγκυκλίου διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ καταγραφὴν παραλλαγῶν ἐκείνων ἐκ τῶν ἀκριτικῶν ἄσμάτων, τῶν

όποιων ἢ παράδοσις παρουσιάζει ἑλλείψεις ἢ χάσματα, καὶ ἐσυνέχισε τὴν σύνταξιν τοῦ καταλόγου τῶν ἑλλην. μύθων καὶ παραμυθίων κατὰ τὸ σύστημα Aarne-Thompson.

Χρησιν τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας των ὁ κ. Ι. Ἀποστολάκης καὶ ἡ κυρία Κ. Κακούρη.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆχθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 5 βιβλία καταγραφέντα ὑπ' ἀριθ. 1591-1595, ἅπαντα ἐκ δωρεῶν (1 τῆς Μπαγκείου Ἐπιτροπῆς, 2 τοῦ Θρακικοῦ Κέντρου, 1 τῆς Ἐπιτροπῆς Ποντιακῶν Μελετῶν, 1 τοῦ κ. Μιχ. Στεφανίδου).

Ἐλπίζοντες ὅτι διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρι δημοσιευθέντος Ὁργανισμοῦ τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου θέλει ἐνισχυθῆ τὸ μόνιμον αὐτοῦ προσωπικὸν καὶ ὅτι οἱ ὄροι τῆς διαβιώσεως καὶ τῆς ἐργασίας θέλουν προσεχῶς βελτιωθῆ δι' ἅπαν τὸ ἔθνος καὶ δι' ἡμᾶς, προσβλέπομεν τὸ νέον ἔτος μὲ ἀγαθὰς τὰς ἐλπίδας.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 22 Ἰανουαρίου 1944

Ὁ Διευθυντῆς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ

Β'. Κατὰ τὸ ἔτος 1944.

Κατὰ τὸ ἱστορικὸν τοῦτο διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἔτος, καθ' ὃ ἡ Ἐλευθερία ἐπα-
νήλθε μὲν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἀλλ' ἐκινδύνευσε ν' ἀμαυρωθῆ ἐκ τοῦ ἐμφυλίου
πολέμου, αἱ δυσχέρειαι, αἱ ὑφιστάμεναι καὶ κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη, ἐξηκολού-
θησαν νὰ ἐπηρεάζουν τὴν κανονικὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ Λαογρα-
φικοῦ, ὡς καὶ τῶν λοιπῶν Ἀρχείων τῆς Ἀκαδημίας.

Σημασίαν διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀρχείου ἔχει
ἢ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐπιτευχθεῖσα μονιμοποίησις τῶν μέχρι τοῦδε ἀπεσπασμένων
εἰς αὐτὸ καθηγητῶν Μαρίας Ἰωαννίδου καὶ Δημ. Λουκάτου, ὡς καὶ ὁ διορισμὸς
εἰς αὐτὸ τοῦ εἰς τὸ Μεσαιωνικὸν Ἀρχεῖον τῆς Ἀκαδημίας ἀπεσπασμένου καθη-
γητοῦ Γεωργ. Σπυριδάκη. Οὗτω ἡ ἀποκτηθεῖσα ἐκ τῆς μακρᾶς ἐν τῷ Λαογραφικῷ
Ἀρχεῖῳ ἐργασίας πείρα ὑπὸ τῶν τέως ὡς ἐπικούρων ταξινόμων ὑπηρετούντων ἐν
αὐτῷ λειτουργῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐξησφαλίσθη εἰς ὄφελος τοῦ ἡμετέρου Ἀρχείου.

Πλὴν τῶν εἰρημένων συντακτῶν εἰργάσθησαν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐν τῷ
Ἀρχεῖῳ ὁ ἐπικουρὸς συντάκτης Δημ. Πετρόπουλος καὶ ἡ γραφεὺς Γ. Ταρσοῦλη,
προαχθεῖσα εἰς τὸν βαθμὸν ἀκολουθίου. Δυστυχῶς ἐκ τῆς ἑλλείψεως συγκοινωνίας
καὶ ἄλλων δυσχερειῶν δὲν κατέστη δυνατόν εἰς δύο ἐκ τῶν ἀπεσπασμένων εἰς τὸ

Ἐργεῖον λειτουργῶν τῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὴν Μαρίαν Λιουδάκη, διδασκάλισσαν ἐν Ἱεραπέτρα Κρήτης καὶ τὸν Μ. Καλιντέρην, καθηγητὴν ἐν Κοζάνῃ, νὰ προσέλθουν καὶ ἀναλάβουν ὑπηρεσίαν παρ' ἡμῖν.

Πρὸς τούτοις κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο συνετάχθη ἔσωτερικὸς Κανονισμὸς τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἐργεῖου ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καθιερωθέντος ἐν αὐτῷ ἀπὸ μακροῦ συστήματος ἐργασιῶν, ὅστις καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς Ἀκαδημίας, ἐκδιδόμενος δὲ θ' ἀποτελέσει βάσιν σταθερὰν καὶ γνώμονα ἀσφαλῆ εἰς τὸ μέλλον.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ Λαογραφικοῦ Ἐργεῖου κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο περιορίσθησαν εἰς ἀποδελτίωσιν λαογραφικῆς ὕλης ἐκ χειρογράφων καὶ ἐντύπων καὶ εἰς ταξινομήσιν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν αὐτῷ ὕλης. Ἐκ τούτου ὁ πλουτισμὸς τοῦ Ἐργεῖου διὰ νέων λαογραφικῶν συλλογῶν ὑστέρησε πολὺ, εἰσελθόντων εἰς τὸ Ἐργεῖον μόνον 12 χειρογράφων ἐκ σελ. 2354 (ἔναντι 22 χειρογρ. ἐκ σελ. 2031 τοῦ παρελθόντος ἔτους). Ἐκ τούτων δύο μὲν προέρχονται ἐκ δωρεῶν, τὸ ὑπ' ἀρ. 1503 (σελ. 1) κατατεθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Σπ. Δοντᾶ καὶ τὸ ὑπ' ἀρ. 1508 (σελ. 174) ὑπὸ τῆς κ. Μαγδαληνῆς Τσάκωνα, τὰ δὲ λοιπὰ δέκα (ὑπ' ἀρ. 1501, 1502, 1504-1507, 1509-1512) προέρχονται ἐκ σταχυολογίας λαογραφικῶν εἰδήσεων ἐκ χειρογράφων τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ. Ἡ περιεχομένη εἰς ταῦτα λαογραφικὴ ὕλη εἶναι ἕσματα 109, δίστιχα 28, παροιμίαι 515, παραδόσεις 4, παραμύθια 4, αἰνίγματα 2, εὐχαὶ καὶ ἀραὶ 42, παρωνύμια 12, τοπωνύμια 58, ὕβρεις 7 καὶ ποικίλαι εἰδήσεις, ἀναφερόμεναι εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸν βίον τοῦ λαοῦ.

Εἰς τὴν ἀποδελτίωσιν τῆς ὕλης ἠσχολήθησαν οἱ συντάκται Γ. Σπυριδάκης καὶ Δ. Πετρόπουλος καὶ ἡ ἀκόλουθος Γ. Ταρσούλη. Ἀπεδελτιώθησαν δὲ ἐν ὄλῳ 38 χροφ. ἐκ 3846 σελίδων (ἔναντι 16 χροφ. ἐκ 1022 σελίδων τοῦ παρελθόντος ἔτους) ἧτοι 8 μὲν (τὰ ὑπ' ἀρ. 37, 46, 95, 192, 249, 375, 1499 καὶ 1500) ἐκ σελίδων 301 ὑπὸ Γ. Σπυριδάκη, 17 δέ, (τὰ ὑπ' ἀρ. 1084, 1091Α καὶ Β' 1115, 1118, 1357Ε καὶ Σ' 1430, 1435, 1437, 1474, 1478, 1483, 1490Α'. Β'. Γ'. καὶ 1508) ἐκ σελ. 1166 ὑπὸ Δ. Πετροπούλου, 13 δέ, (τὰ ὑπ' ἀριθ. 1120, 1445, 1489 1501, 1502, 1504, 1505·7, 1509-1512), ἐκ σελ. 2379 ὑπὸ Γ. Ταρσούλη. Πρὸς τούτοις ἐσταχυολογήθη λαογραφικὴ ὕλη ἐκ τῶν ἐξῆς ἐντύπων: Μελανοφρύδου, Ἡ ἐν Πόντῳ ἑλλ. γλῶσσα καὶ Ἱ. Λαμπρίδου, Ζαγοριακὰ ὑπὸ Δ. Πετροπούλου, Ν. Δημητρακοπούλου Νομικαὶ ἐνασχολήσεις τ. Β' σ. 79-138 ὑπὸ Δ. Λουκάτου, Μακεδονικὸν Ἡμερολόγιον 1938 καὶ 1940 καὶ L. Heuzey, Excursion dans la Thessalie turque ὑπὸ Γ. Ταρσούλη, τῆς ἀποδελτιώσεως αὐτῶν προπαρασκευασθείσης ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἐργεῖου.

Διὰ τῆς ἐργασίας ταύτης ἀπεδελτιώθησαν 783 ἕσματα, 88 δίστιχα, 3944 παροιμίαι, 53 παραμύθια, 10 μῦθοι, 35 παραδόσεις, 36 αἰνίγματα, 13 ἐπῳδαί, 66 εὐχαί,

60 παρωνύμια, 100 τοπωνύμια, και ποικίλη ἄλλη λαογραφικὴ ὕλη, ἀναφερομένη εἰς τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα καὶ τὰς δοξασίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῆς ἀποθησαυρισθείσης ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ ὕλης ἐγένετο ἡ ἑξῆς ἐργασία :

Εἰς τὴν κατάταξιν τῶν δημοτικῶν ἄσμάτων ἠσχολήθησαν οἱ συντάκται Μαρία Ἰωαννίδου καὶ Γεώργιος Πολίτης, καὶ ἡ μὲν πρώτη, ἐργασθεῖσα ἐπὶ πεντάμηνον μόνον, κατέταξε 596 ἄσματα, ὁ δὲ δεύτερος 977, ἀσχοληθεὶς συγχρόνως καὶ εἰς τὸν καταρτισμὸν εὐρετηρίου τῶν κλέφτικων καὶ τῶν ἐρωτικῶν ἄσμάτων. Ὁ συντάκτης Δ. Λουκάτος ἐξηκολούθησε τὸν ἔλεγχον τῆς γενομένης μέχρι τοῦδε κατατάξεως τῶν παροιμιῶν τοῦ Ἀρχείου ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὁμοίαν ἐργασίαν τοῦ ἀειμνήστου Ν. Γ. Πολίτου, προχωρήσας ἀπὸ τοῦ λήμματος *κόθρος* μέχρι τοῦ λήμματος *μουζοῦρι* καὶ ἀνακατατάξας 1576 παροιμίας ἐσφαλμένως καταταχθείσας. Τέλος ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀρχείου ἀσχολήθη εἰς τὴν συστηματικὴν κατάταξιν τῆς ὕλης, τῆς ἀναφερομένης εἰς τὴν μαγειρίαν, τὰς μαγικὰς καὶ δεισιδαίμονας συνηθείας καὶ τὴν μαντικὴν, καὶ εἰς τὴν σύνταξιν ἐρωτηματολογίων, σχετικῶν μὲ τὰς δοξασίας καὶ τὰς συνηθείας ταύτας.

Χρησιν τῶν συλλογῶν τοῦ Ἀρχείου ἔκαμαν εἰς τὰς μελέτας των οἱ καθηγηταὶ κ. κ. Ἰ. Ἀποστολάκης καὶ Φαίδων Κουκουλές, ὁ ἀρχιτέκτων κ. Σπ. Τσαούσης καὶ αἱ κυραὶ Κατερίνα Κακούρη, Ἐλένη Περράκη καὶ Καλλιόπη Μπαξεβάνη.

Εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Ἀρχείου εἰσῆλθον κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἑξ ἔντυπα, καταγραφέντα ὑπ' ἀριθ. 1596 - 1601, ἅπαντα ἐκ δωρεῶν, 1 ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Μ. Στεφανίδου, 1 ὑπὸ τοῦ Θερακικοῦ Κέντρου, 1 ὑπὸ τοῦ Συλλόγου Ποντίων καὶ 3 ὑπὸ τῆς δ. Γ. Ταρσούλη.

Οὕτως ἔληξε καὶ τὸ ἔτος τοῦτο, πλήρες περιπετειῶν, τὰς ὁποίας συνεπέφερον ἡ μακρὰ καὶ βαρεῖα δουλεία τοῦ ἔθνους.

Μὲ τὴν Ἐλευθερίαν ἐπανελθοῦσαν ἤδη εἰς τὴν Πατρίδα μας καὶ μὲ τὰς δυνάμεις τοῦ Ἀρχείου εἰς προσωπικὸν ἠϋξημένας ἐλπίζομεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ὅτι θὰ δυναθῶμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὰς προσπάθειάς ἡμῶν πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ ἔργου τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Φεβρουαρίου 1945

Ὁ Διευθυντὴς
Γ. Α. ΜΕΓΑΣ